

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie wieczorem.

Redaktor Naczelny: JERZY KONARSKI.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza.

Cena pojedynczego egzemplarza

500 Mp.

Adres Redakcji: Lwów, ul. Chorążczyzny 31 (Tel. 173)

Adres Administracji: Lwów, ul. Podwale 3 (Tel. 73)

Przeciw „pacyfikacji”

Lwów, 29. marca.

T. zw. demobilizacja duchowa należy do tych zjawisk w Polsce, które naprawdę niepokoją i które z racji tej omawiane są stosunkowo często i obszernie. „Polska Zbrojna”, czasopismo kwestią powyższą szczególnie zainteresowane, poświęca jej oddawna sporo miejsca i uwagi. Jak dotychczas jednak — bez widocznych skutków.

Hasła „pacyfikacyjne” wysuwane bywają u nas z różnych stron. Najbardziej stosunkowo operuje tu czyste doktrynizm, szczerze przejęcie się ideą rozbrojenia, a to z tej prostej przyczyny, że szalenie by trzeba, aby dziś, i to w Polsce nastąpiła taka wysiada i żądać, aby od Polski rozpoczęto ich realizowanie. Rozszerzenie się po fizjonomiach wiekszości naszych sąsiadów przekonanie najzagonialszego pacyfisty, że jego era jeszcze nie nadeszła.

Niebezpieczniejszym stokroć jest drugie źródło propagandy przeciw naszej sile zbrojnej, źródło białe u naszych wrogów. Zbytecznie udowadniać, że i tak dalece w ich interesie leży osłabienie naszej odporności w dziedzinie, która — jak dzieło każdego potwierdza — jest przy obecnych stosunkach w Europie jedyną faktyczną gwarancją suwerenności państwowej. To też akcja w kierunku kompletnej, lub bodaj jak nakładaj posuniętej demobilizacji Polski krzepnie i intensywnie w miarę, jak pewne akty dyplomatyczne stwarzają kuszące pozory bezpieczeństwa.

I zaiste — trudno czasem odróżnić, gdzie kończy się inspiracja naszych wrogów, a gdzie zaczyna tylko dezorientacja, lub lekkomyślny optymizm niektórych polskich obywateli. Bo łatwo pójść, że propaganda „pacyfikacyjna”, importowana z zagranicy, używa wszelkich środków. Usiłuje więc rozbić jedność, spójność hart armii przez wewnętrzna agitację. Usiłuje między armie a społeczeństwo wbić kłuję jeśli nie uprzedzeń, to bodaj obojętności. Stara się ideje militarne wśród społeczeństwa uczynić niepopularnymi. Wreszcie — któż zaprzeczy, że tak nie jest? — przemawia argumentami „rzeczowymi”, niepozbowionymi dekoracji i trosk o dobro Państwa. To też słyszy się: Niemcy rozbiły wewnętrznie, Rosja bezsilna — pocóż nam silnej armii? Albo: budżet nasz nie wiąże końca z końcem, wydatki inwestycyjne niezaspokojone, leżą jeszcze ryny i odłogi — czyż nie jest zbrodnia wysłać się na taki zbytkowny sprzęt, jak armia?

Nie miejsce na rozprawianie się z takimi argumentami, które choć czasem i pochodzą od ludzi znanych

Ważne narady w Spale.

Przybędą tam Minister Skrzyński i ks. Genocchi.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa. (M.) Jak słyhać, we wtorek nadchodzący przybędzie do Spawy Min. Skrzyński i złoży bawiacym tam Prezyd. Wojciechowskiemu, premierowi Sikorskiemu oraz Marsz. Ratajowi sprawozdanie ze swej podróży do stolic europejskich.

Podobną także i ks. Genocchi zjawi się w Spale dla złożenia raportu z wyników swej misji w Małopolsce Wschodniej. Przedtem ks. Genocchi złoży taki raport Nuncjuszowi Apost. ks. Lauri.

Rusini małopolscy dość mają zamętu.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa. (M.) Do sejmowego klubu ruskich „Chliborobów” zgłosiły się w ostatnich dniach liczne deputacie ludności ruskiej z różnych okolic Małopolski Wschodniej, jak Podkarpacia, Zloczowa, Lwowa, a także i z Wołynia, które w rozmowie z prezesem Klubu pos. ks. Ilkowi podkreślały niechęć do zamętu szerzonego przez agitatorów Petruszewycza. Członkowie owych de-

putacji mówili: „Dość mamy tego zamieszania. Chcemy żyć w spokoju”.

Wśród skarg wpływających do klubu „Chliborobów” nie brak zażaleń na duchowieństwo ruskie w Małopolsce, które nie waha się frymarzyć gruntami należącymi do funduszu cerkiewnego, sprzedając je członkom swoich rodzin.

weni, w niewiele więcej nad Warszawą. Jak zaś przy doświadczeniu Wielkiej Wojny, opozycja przeciw nazajutrz łomieżemu polegać może jedynie na akcji własnych sił łomieżczych. Budżety łomieżce Anglii i Francji przeliczone na walutę naszą dają biliony. Polska zaś — zdaniem fachowców, którzy z przeobrażeniem patrzą w przyszłość — jest wobec współczesnych środków technicznych faktycznie bezbronna. I stwierdzając to nie myśla o wynuszczeniu na społeczeństwie takim „straszeniem” odrobiny ofiarności. Nie, to są fakty — dobrze znane na-

szym wrogom. Jeśli czekają, to dlatego, że u nich czas pracuje, u nas nie zmienia niczego.

Ustosunkowanie społeczeństwa do armii, jej potrzeb i zagadnień jest nawskróś obojętne. Hymny do żołnierza, modlitwy do manduru, hołdy i zachwyty zaczynają się i kończą tam, gdzie się zaczyna i kończy strach o własną skórę. Nie dziwnego więc, że zarządzane periodycznie rejestracje, przeglądy i ćwiczenia wojskowe uważane są przez poważną część obywateli za bezsensowne szykany, albo za szkodliwe dla kursu marki „pobrzękiwanie szabońka”. Obywatele ci uważają, że armia dobra i liczebna powłama z nieba spadać na wypadek wojny. Zapominają, że armie trzeba zmusić tworzyć i wychowywać i że armia jest tem jedynym, co może wybuch takiej czy innej wojny namoszczyć.

Propaganda militarne w Polsce pójsć musi z całej moce, całą energią w społeczeństwo i zmuszać wciąż podnosząc głowę i skłony rozbrojenia. Trzeba raz wreszcie zrozumieć, że ten, kto publicznie wpada w społeczeństwo niechęć do koniecznych zbrojeń, kto uwolnić do ograniczeń w zbrojeniach, to nie nieszkodliwy maniak, lub dbały o równowagę gospodarczą w Państwie teoretyk. To człowiek, który Państwo zdradza, ogalając granice, podcina fundament suwerenności, pracuje dla wroga.

Armia w budżecie państwowym w myślach i uczuciach obywateli zajmować musi należące jej miejsce. Zapomnienie o tej zasadzie kosztowało nas już raz cenę niepomysłowości.

Reformy kalendarzowe w Rosji sow.

REFORMY KALENDARZOWE — ROK PODZIELONO NA 365 DNI, 60 TRUDOWYCH TYGODNI, KAŻDY TYDZIEŃ, ZAS NA 5 DNI — NIEDZIELA, JAKO DZIEŃ ŚWIĘTA I ODPOCZYNKU ORAZ JEDEN NA NIEDZIELA, JAKO DZIEŃ ŚWIĘTA I ODPOCZYNKU. — ROKOZWA ZNIESIONA. — ZNISZENIE ŚWIAT WIELKADOCY. — RAKOWSKI I RADEK SOBIESOHN PROTESTUJĄ PRZECIW ANEKSJI GALICJI WSCHODNIEJ.

(Korespondencja własna „Gazety Lw.”)

Pogranicze polsko-sow., 26. marca.

(8) Donoszą tu z Moskwy: W związku z dążeniem sowieckim do skasowania świąt uchwalono zaprowadzić w Rosji nowy kalendarz, który ma odróżnić pod tym względem Rosję od całego świata „burżuazyjnego”. Ogłoszono więc przedewszystkiem reformę kalendarza, jako kwestję aktualną, której załatwienie ma nastąpić bezwzględnie.

Odpowiedni projekt został już opracowany przez znanego profesora Uniwersytetu moskiewskiego Stiepanowa i przedłożony dla ostatecz. zatwierdzenia „sownarkowi”. (R-

dzie Ludowych Komisarzy”). Bezmiłny projekt, w skróceniu jak następuje: Rok zawierać będzie 365 dni — dzień się na 60 „trudowych” tygodni po 5 dni każdy tydzień. Mied wiodę będziemy trzysta „trudowych” dni. Dzień niedzielny skasowano jako przesad burżuazyjny, jak również zniesiono nazwę niedzieli. — Jako dzień odpoczynku od pracy ogłasza się poniedziałek. Prócz tego ustal się 5 dni świątecznych komunistycznych (dzień „zwycięstwa bolszewików”, dzień 1-go maja i inne. W ten sposób wypełnia się rok do liczy 365 dni, lecz z pominięciem

Warszawa. (PAT.) Brazylijski minister spraw zagr. Pacheco wystosował następujący telegram do sekretarza Ligi Narodów: Wiadomość o aresztowaniu w Rosji i zagrożeniu śmiercią arcyb. Cieplakowi oraz innym księżom katolickim, wywołała w Brazylii przygnębiające wrażenie. Trybunał arcybiskupi w Rio de Janeiro w imieniu kleru i ludu katolickiego Brazylii prosi rząd brazylijski o pośrednictwo w celu oswobodzenia aresztowanych duchownych. Rząd brazylijski będzie bardzo wdzięczny, jeżeli W. Ekszellenca skieruje swoją odezwe według przeznaczenia.

Madryt. (PAT.) Związek kobiet hiszpańskich wystosował do Czczerina depeşe iskrowa, w której wstawia się za zasadzonymi kapłanami katolickimi.

Londyn. (PAT.) Kardynał Bourne ogłasza oświadczenie, w którym jest powiedziane, że wyrok sądu rosyjskiego nie da się wogóle zakwalifikować i musi wywołać gwałtowne churzenie we wszystkich cywilizowanych państwach.

Ryga. (PAT.) Pisma ryskie za-

mieszczają artykuł pełen oburzenia z powodu wyroku śmierci, wydanego przez sowiety na arcyb. Cieplaka i prałata Budkiewicza, piętnując akt ten jako akt prowokacji i hezprawa.

Nawy Jork. (PAT.) „New York Times”, omawiając sprawę wyroku na arcyb. Cieplaka, zaznacza, że wyrok jest aktem gwałtu, dokonanym nie tylko na poszczególnych duchownych, lecz wobec całego Kościoła. W przeciwieństwie do oligarchii moskiewskiej dziennik podkreśla tolerancję polską, która znalazła swój wyraz w niedawno ogłoszonej amnestji.

Paryż. (PAT.) Burmistrz Lyons, Herriot wystosował do Czczerina następującą depeşe: Wyrażając uczucia demokracji francuskiej proszę pana gorąco o ocalenie życia skazanym duchownym.

Warszawa. (AW.) „Gaz. Warszawska” donosi, że specjalna delegacja europejskich państw katolickich ma się udać do Moskwy, celem złożenia na miejscu protestu przeciw wyrokowi na arcyb. Cieplaka i tów.

Obrazami wiec protestujący w Warszawie.

Ludność wzywa Rząd do zerwania stosunków dyplomatycznych z Rosją sowiecką.

Warszawa. (PAT.) Wczoraj odbyło się uroczyste nabożeństwo w kościele św. Krzyża na intencję ocalenia skazanych na śmierć dostojników Kościoła katolickiego w Moskwie. Msze św. celebrował kard. Kakowski, poczem przemawiał do licznie zebranych arcyb. Ropp, nawołując do czujności wobec zakusów bolszewickich.

O godz. 1 w południe tłum zebrał się na rynku Starowiejskim w celu uchwalenia protestu, w którym między innymi wzywa Rząd do przedsięwzięcia energicznych kroków w celu zwolnienia skazanych księży oraz aby do czasu zwolnienia skazanych zawiesił wszelkie stosunki z sowietami, odrzucając bezwzględnie ewentualne propozycje sowieckie wymiany skazanych męczenników za najwyższą ideę chrześcijaństwa na zdrajców Państwa Polskiego.

Równocześnie wzywano Rząd,

aby zwrócił się do przedstawicieli wszystkich państw i narodów akredytowanych przy Rządzie polskim z prośbą, aby ich rządy i narody utworzyły jednolity front, celem obrony kultury zagrożonej postępowaniem bolszewików.

Po wiecu tłumy publiczności przeszły na miasto, celem zamianowania protestu. Część manifestantów usiłowała demonstrować przed poselstwem rosyjskim, jednakowoż silny kordon policyjny zdołał powstrzymać tłum. Pochód stanął przed gmachem Rady Ministrów, gdzie wybrano delegację, która udała się do Prezesa Sikorskiego, przedstawiając mu rezolucję wiecu. Gen. Sikorski odpowiedział, że Rząd poparty przez społeczeństwo nie ustąpi z zajętego raz stanowiska, tembardziej że stanowisko to spotkało się z uznaniem rządów państw zachodnio-europejskich.

Interwencja Watykanu, Ameryki i Niemiec

Cziczerin zapewnił ambasadora niem., że wyrok nie będzie wykonany.

Warszawa. (AW.) Wczoraj u posła sowieckiego w Warszawie zjawili się Nuncjusz Papieski ks. Lauri i ambasador amerykański Gibson, składając na ręce Oboleńskiego energiczny protest przeciw wyrokowi moskiewskiemu. Oboleński przyrzekł zakomunikować swemu rządowi treść protestu obu posłów.

Dzienniki zapowiadają, że również poseł niemiecki w Warszawie Ranscher otrzymał od rządu swego

połączenie złożenia w tutej, poselstwie sowieckim podobnego protestu.

Warszawa. (M.) Z Moskwy donoszą: Poseł niemiecki w Moskwie hr. Brockdorf-Rantzau zjawił się u Czczerina celem interwenjowania w sprawie wyroku na arcyb. Cieplaka.

Czczerin zapewnił go, że wyrok nie będzie wykonany, a sprawa będzie przedmiotem rokowań między rządami rosyjskim i polskim.

Arcyb. Cieplak będzie wydalony z Rosji

W. C. I. K. zamieni skazanym karę śmierci na wygnanie.

Warszawa. (AW.) Z Moskwy donoszą: Na najbliższym posiedzeniu W. C. I. K. Czczerin zreferuje wszystkie protesty, jakie nadeszły z zagranicy w sprawie wyroku na Arcyb.

Cieplaka i podobno w Związku z temi protestami ma postawić wniosek o zamianę kary śmierci na wydalenie arcyb. Cieplaka i ks. Budkiewicza z granic Rosji

Protest ewangelików i żyd.

Warszawa. (AW.) Kolegium Kościoła ewangelicko-luterańskiego parafii warszawskiej ogłosiło w piśmie przyłączenie się do akcji całego świata chrześcijańskiego przeciw wyrokowi moskiewskiemu.

Zarząd Związku rabinów w Polsce uchwalił rezolucję, w której przyłącza się do protestu świata kulturalnego przeciw wyrokowi na arcyb. Cieplaka.

Ukraińsko — czeskie demonstracje przeciw Polsce w Pradze.

(Korespondencja własna „Gazety Lwów”).

Praga, 27. marca.

W uzupełnieniu przesłanej już krótkiej wzmianki donoszę jeszcze, że demonstracje ukraińskie, zaaranżowane w ubiegłą niedzielę w Pradze miały bardzo charakterystyczny przebieg. Mianowicie demonstranci w szuku czwórkowym udali się przez miasto na plac św. Wacława niosąc tablice z napisem: „Przez okupację polską w Galię Wschodnią”. Po przemówieniach na placu Wacława uchwalili demonstranci gwałtowną rezolucję przeciw Polsce i zapowiedzieli bezwzględna walkę z okupacją polską.

W demonstracji wzięły udział organizacje ukraińskie w Pradze oraz „ukraińskie formacje wojskowe”.

Ten ostatni interesujący szczegół podkreśliła również prasa czeska.

Stosunkowo znaczna ilość demonstrantów tłumaczy się tem, że w demonstracji wzięli również udział Czesi, którzy ów demonstracyjny występ aranżowali i patronowali mu.

Prasa czeska z nietajoną radością opisuje przebieg demonstracji i jej imponujący wygląd.

W okresie zabiegów czeskich o „zbitzenie”, a nawet „sonisz” z Polską, w czasie, gdy p. Benesz wybiera się do Warszawy, owa demonstracja ukraińsko-czeska w Pradze, ma swą szczególną wymowę i charakterystyczny posmak polityczny.

Uciśk czeski na Rusi Przykarpackiej

Kongres stronnictw ruskich stawia postulaty rządowi praskiemu.

Protest przeciw „rządowi” gubernatora Czecha

(Telegram własny „Gazety Lwowskiej”).

Czerniewce, 29. marca.

W tych dniach odbył się w Mankaczu kongres 4 największych stronnictw ruskich na Rusi Przykarpackiej. Na kongresie tym uchwalono działaczowi ruskemu, dr. Kamińskiemu, uważanemu przez Czechów za zdrajcę stanu, bezwarunkowo votum zaufania.

Powołano dalej do życia złożoną ze 100 członków „Radę Obrony Narodowej”, poczem uchwalono przyłączenie owych 4 stronnictw do bloku rządowego, o ile rząd praski uwzględni i urzeczywistni minimum postulatów Rusinów. Kongres jednomyślnie wystąpił przeciw rządowi obecnego gubernatora Rusi Przykarpackiej — Czecha Ehrenfelda, nazywając je antynarodowemi, antydemokratycznymi i... typowo austriackimi.

Uchwały tego kongresu są nowym oskarżeniem rzuconym Cze-

chom, którzy obietnicę swych danych Rusinom — i nawet w traktacie pokojowym zagwarantowanych nie dotrzymali. Na Rusi Przykarpackiej dotąd wyborów do Sejmu prowincjonalnego nie przeprowadzono, tak, że naród ruski nie miał żadnej sposobności do wyrażenia swych dążeń i postulatów i wreszcie należało się musiał do kongresu, zwolonego pod firmą 4 swoich stronnictw.

Tak to wygląda „samorząd rusiński” w republice czeskiej, tej samej, która wylewa potoki łez krótkodolnych nad „ciężkim” Rusinów w Polsce.

Kupujcie 8-procentową Pożyczkę Złotą!

Bł. p.

HALA z Bangerów OSTERMANOWA

zmarła po długich a ciężkich cierpieniach d. 27 marca br.

Na obrzęd pogrzebowy, który odbędzie się we czwartek dnia 29. marca br. o godz. 2 po południu z hali ceremonialnej Cementarza izraelskiego, znajomych zaprasza

Mąż, córka i rodzice.

Lwów, d. 27 marca 1923

